

Avrupa Birliği'nin Afrikalı Göçmen Sorununa

Yaklaşımı

Yasin YAYLAR*

Özet

Her yıl Akdeniz'de yaşanan deniz facialarında göçmen kayıplarının sayısı artmaktadır. Kayıpların çoğunluğunu, Afrika'nın en geri kalmış ülkelerinden Avrupa Birliği (AB) ülkelerine geçmeye çalışan insanlar oluşturmaktadır. Ülkelerindeki olumsuz hayat koşullarının yol açtığı sorunlar, Afrikalıları kendi evlerini terk etmeye zorlamaktadır. AB, ısrarla kendi kıtasına yönelen bu insanların şimdiye kadar ya girişini engellemiş ya da bir şekilde girmeyi başaranları geri göndermiştir. Kara ve deniz sınırlarının kontrolünün artırılması veya ortak güvenlik politikalarının benimsenmesi gibi bazı adımlar atılmışsa da bu yöntemlerin hiçbiri soruna çözüm olmamıştır. Günümüzde AB, göçmen sorununa daha hümanist bir yaklaşım benimsemiş görünmektedir. Buna bağlı olarak AB tarafından Afrika'ya yapılan ekonomik ve sosyal yardımların hızla arttığı gözlenmektedir. Bu durum, realist politikaların yerini idealist politikalara bıraktığı izlenimi vermektedir. Peki, Kara Kıta'ya yapılan AB yardımları gerçekten sadece insani kaygılar mı taşımaktadır? Çalışma bu soruya cevap aramak için AB'nin Afrikalı göçmen sorununa yaklaşımını ve kıtaya yapılan mali yardımları (Europeaid) ele almakta; söz konusu politikaların söylemsel ve eylemsel boyutlarını sorgulamaktadır.

Anahtar sözcükler: Avrupa Birliği, Afrika, göçmenlik, realizm, idealizm

European Union's Attitude Towards The African Immigrant Problem

Abstract

Immigrant casualties in the Mediterranean Sea have been increasing each year. Most of these casualties are a result of people trying to reach European Union (EU) countries from the most underdeveloped countries of Africa. The pressure of not living a civil life forces those to leave their own home. Up until now, EU has either tried to prevent the entrance of these people or to send back the ones who somehow managed to enter. But neither of these gave a solution. Some steps have been taken such as improving the land and coastal borders or adopting shared security policies. EU's present approach to the problem seems to be more

* Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, SBE Uluslararası İlişkiler Bölümü, e-posta: yaylar@ahi-evran.edu.tr

humanist. Consequently it has been observed that economic and social aids from EU to Africa have been increasing dramatically. This situation gives the impression that realist policies have been substituted by idealist policies. The question is, are the EU funds to the Dark Continent applied for humanitarian concerns? In order to answer this question, the study debates the EU's attitude towards African immigrants and its financial aids (Europeaid) to this continent. Within this scope, the EU policy of immigrants and its background is questioned.

Key Words: EU, Africa, immigration, realism, idealism

1. GİRİŞ

İnsanların yeryüzünü yurt edinmelerinden itibaren temel kaygıları güvenlik olmuştur. Abraham Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi'nde ele aldığı üzere, öncelikli olarak hava, su, gıda gibi temel fizyolojik ihtiyaçlarını temin eden insan, daha sonra güvenliğini sağlamaya yönelir. Bu bakımdan, yeme, içme, barınma gibi birincil ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan Afrikalı göçmenler ile ikincil konumdaki güvenlik ihtiyacını sağlamaya çalışan AB ülkeleri arasında bir ihtiyaç eşitsizliği söz konusudur. AB'nin Afrikalı göçmen sorununa yaklaşımı da bu eşitsizlik üzerine kuruludur. AB'ninki de dâhil olmak üzere insanî yardımların siyasî çıkarlardan azade olmadığı bir gerçektir. Bu durum, yardımlar her ne kadar insani kaygılar taşıyan idealist bir anlayışla yapılırsa da aslında realizm çerçevesinden bakıldığında araçsal bir işlev görüyor hissi uyandırmaktadır.

Çalışmada özellikle Sahra altı olarak tanımlanan Afrika'nın en geri kalmış bölgesinin temel alınmasının nedeni, Avrupa ülkelerine en fazla illegal göçün kıtanın bu bölgesinden gerçekleşmesidir (BBC, 2013). AB'nin kendi iç sınırlarının ortadan kalkmasıyla diğer AB ülkelerinden gerçekleşen göçün yasal oluşu göz önünde bulundurulursa, Afrika ülkelerinden gerçekleşen göçün dramatik boyutlarda olduğu söylenebilir. Afrika ülkelerinden Avrupa ülkelerine göç, temelde Orta, Batı ve Güney Afrika ülkelerinden kara yoluyla Cezayir, Libya ve Fas'a, bu ülkelerden de Akdeniz yoluyla İtalya ve İspanya'ya geçme şeklinde olmaktadır.

Çalışmada ilk olarak devlet güvenliği ile göç arasındaki ilişki bağlamında devletlerin güvenlik kaygıları ile göçmenlerin sosyo-ekonomik güvenlikleri arasındaki çatışmanın analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda göçün nedenleri, AB-göç ilişkisi, AB'nin göçe karşı tavrı ve bunun Afrika'ya yapılan mali yardımlarla (Europeaid) ilişkisi irdelenecektir. Söz konusu yardımların motivasyonu ve AB göçmen politikasının zihinsel arka planı değerlendirilerek bu politikada Realizm'in izleri aranacaktır. Son olarak AB'nin kapılarını göçmenlere kapatma gerekçesi olarak suç oranlarını göstermesine değinilecektir. Pek çok diğer neden yanında suç oranlarının öne çıkması, bunun kabuledilebilir bir mazaret olarak uluslararası kamuoyuna sunulması nedeniyledir.

2. GÜVENLİK-GÖÇ İLİŞKİSİ

2.1. Devletler Açısından Güvenlik

Devletlerin neden var olduğu sorunsalını açıklamaya çalışan Thomas Hobbes, Maslow gibi insanın güvenlik kaygısına dikkat çekmiştir. İnsanı rasyonel kabul eden Hobbes, güvenli ve müreffeh bir ortamda yaşamak için insanların karşılıklı olarak bir sözleşme yaptıklarını ve kendilerinden büyük bir yapıya kendilerini yönetme hakkını verdiklerini belirtir. Hobbes'a göre en büyük ve sürekli toplumların kökeninde birbirlerine iyilik duyan insanlar değil, birbirlerinden korkan insanlar vardır (Ağaoğulları ve Köker, 2009: 207). Sırf bu nedenle birbirinin kurdu olan insanlar, refahlarını sağlamak üzere anlaşma yoluna giderler. Hobbes'un tezine dayanan Realist düşünceye göre anarşik olan uluslararası ortam devletlerin güvenliklerini sağlamaları için yalnız oldukları bir ortamdır. Kendi güvenliklerini, dolayısıyla da meşruiyetini aldıkları halkın güvenliğini sağlamak için gerektiğinde güç kullanımına da gidebilmelidirler. Bunu sağlamak uğruna gayri ahlaki yollara bile sapabilirler. Machiavelli'ye göre bir hükümdarın iyi kalpli, sözünün eri ve dindar olması tercih edilir ancak zafere ve güce ulaşmak için gerektiğinde bu meziyetlerinden taviz vermelidir. Kısacası hükümdar, mümkün oldukça iyilikten ayrılmamalı ama gerektiğinde kötülüğe sapmayı da bilmelidir (Machiavelli, 2004: 133-134). Realist paradigmanın en önemli temsilcilerinden biri olan Morgenthau da gücü devletin varlığını sürdürmesinin şartı olarak görmüştür. Morgenthau'ya göre devletlerin politikaları üç temel amaç için vardır: gücünü korumak, gücünü artırmak ya da gücünü göstermek (Morgenthau, 1954: 36). Realist akımda güce bu kadar vurgu yapılmasının ana nedeni, güvenliği sağlamanın yegâne yolunun güçten geçtiğine inanılmasıdır.

Güvenlik kavramı, temelde kişinin varlığını koruma ve sürdürme kaygısıyla ilişkilidir (Dedeoğlu, 2003: 9). Devletler açısından güvenlik, egemenliğini ve bütünlüğünü ihtiyaç duyduğu şeyleri sağlayarak ve bunları ele geçirmek isteyenlerden koruyarak sürdürme çabasıdır. Yaşadığımız çağda güvenliğin kapsamı genişlemiş; nükleer teknoloji, insan kaçakçılığı, uyuşturucu, istihdam vb. sorunlar dışsal bir sorun olmaktan çıkıp tüm aktörlerin güvenliğini ilgilendiren tehditler haline gelmiştir (Ateş, 2009: 9).

Realist akım anarşik ortamdaki devletlerin düşmanca birbirlerine karşı güvenliklerini sağlamaya çalıştıkları bir ortamdan bahsederken, neo-realist teorisyenler de aynı şekilde güce önem vermişler fakat devletlerin güvenliklerini sağlamak için rasyonel olanın işbirliğine gitmek olduğunu iddia etmişlerdir. Kenneth Waltz gibi isimler iki kutuplu sistemi savunmuş, devletlerin birbirleri ile işbirliği halinde olmalarının çatışma ihtimalini düşüreceğini varsaymışlardır (Griffiths, vd., 2011: 61). Çatışmanın olmaması ise haliyle devletin güvenlik içinde olması anlamına gelmektedir.

Uluslararası sistemdeki aktörlerin işbirliği sonucu oluşturdukları üst yapılanmalar sayesinde güvenlik içinde olabileceklerini ileri süren Rasyonalist düşünürlerinden Hugo Grotius'a göre insanlar gibi devletler de rasyonel/akılcıdır. Her ne kadar uluslararası ortam anarşik de olsa bunun nedeni

hâkim bir üst yapılanmanın olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu mantıkla düşünüldüğünde güvenliği sağlanmanın yegâne yolu uluslararası hukukun, uluslararası örgütler vasıtasıyla etkin hale getirilmesidir (Dedeoğlu, 2003: 30).

1. Dünya Savaşı sonrası Başkan Wilson'un ilkelerinde vücut bulan İdealist akıma göreyse, çatışmaların önlenmesi ve güvenliğin sağlanması devletlerin uluslararası örgütler çerçevesinde hareket etmesiyle elde edilebilir. Devlet güvenliği, temelde uluslararası sistemin güvenliğine bağlıdır. Ne var ki, statükoyu korumaya odaklanan idealistler, mevcut durumu sürdürme yollarını aramaktadırlar. Böyle bir ortamda avantajlı olan devletler, çıkarlarını koruma çabasıyken, avantajsız olan devletlerinse bu duruma razı olmalarını beklemektedirler. Günümüzde Dünya Savaşlarından mağlup ayrılan ülkelerin ya da Üçüncü Dünya ülkesiyken sınıf atlayan ülkelerin yükselişe geçişi ve uluslararası arenada seslerinin daha duyulur hale gelmesi yukarıda bahsedilen durumun sorgulanır hale gelmesine neden olmuştur. Diğer yandan, bahsedilen hangi akım olursa olsun, tüm akımlar öncelikle devletin kendi güvenliğini esas almışlardır. İster Hobbes'ta isterse Morgenthau'da olsun, devletlerin birinci kaygısı egemenliklerini korumaktır. Bu da diğer bir ifade ile devletin güvenliğini sağlamasıdır. Devletin güvenliğini sağlamasındaki temel araçsa güçtür.

Bahsedilen tüm bu akımlar ve bu bağlamda kurulan uluslararası örgütler her ne kadar uzlaşma yoluyla çatışmayı önleme ve güvenliği sağlama kaygısı gütse de, aslında devletlerin esas kaygısı sistemin güvenliğinden ziyade kendi güvenliklerini garanti altına almaktır. Bu mantıkla düşünüldüğünde realist akımın, güvenlik kaygısını açıklamakta daha makul olduğunu söylemek mümkündür. Afrikalı göçmenler konusunda AB'nin tavrı da öncelikli olarak kendi güvenliğini sağlamaya yöneliktir. Nitekim birkaç yüzyıl önce kara kıtadan çalıştırılmak üzere zorla getirilen insanlar, bugün yine çalışmak için kendi rızalarıyla Avrupa kıtasına gelmekte fakat bu kez Avrupa onlara kucak açmamaktadır. Sadece bu durum dahi Avrupa ülkelerinin diğer dünya vatandaşlarına karşı ne kadar çıkarıcı baktıklarını göstermek için yeterlidir.

Yüzyıllar önce sömürgeciliğe başlayan Avrupa ülkeleri, bu eylemlerinin meşrulaştırmak için bazı söylemlerde bulunmuşlardı. İspanyollar, yeni keşfedilen Amerika kıtasındaki yerlileri istismar ederken Sepulveda'nın ağzından durumu meşrulaştırmaya çalışmışlardı. Sepulveda, Amerikan yerlilerini barbar, okuma yazması olmayan, ahlaki yönden kusurlu ve vahşi oldukları için ıslah edilmeye muhtaç olduklarını iddia ediyordu. Dahası bu halk Hıristiyan olmadığı için putperestlik günahı da işliyordu (Wallerstein, 2010: 17). İşte bu dönemde sömürgecilik, insanları hidayete erdirmeye yolu olarak gösterilmiş ve bu şekilde kamuoyu desteği sağlanmaya çalışılmıştır.

20. yüzyıla gelindiğindeyse, sömürgeleştirme aracı değişmiş ve artık geri kalmış ülkelere medeniyet götürme sömürgeciliğin kisvesi olmuştur. İngiltere kralının Hindistan'daki vekili Lord Curzon, Hindistan'a burada daha önce bulunmayan adalet, mutluluk ve refah duygusunu getirdiklerini ve bu durumun da İngiltere'nin Hindistan'daki varlığını haklı kıldığını belirtmiştir (Wallerstein, 2010: 24).

Daha yakın zamanlara gelindiğinde ise hem sömürgeciliğin yöntemi hem de bunu savunmanın dili değişmiştir. ABD'nin 2003'teki Irak savaşında da görüleceği üzere, müdahalenin amacı Irak'a demokrasi götürme olarak gösterilmiştir. Fakat asıl amacın ne olduğu daha sonra anlaşılmalıdır. AB ülkelerinin de Afrika ülkeleriyle olan ilişkileri dikkate alındığında, benzer bir yaklaşım sergilendiği görülmektedir. AB, Uluslararası örgütleri de kullanarak bölgede demokrasiyi yerleştirmek, geri kalmış bu ülkelerdeki insani yaşam koşullarını iyileştirerek buraları daha yaşanılır hale getirmek kaygısındadır. Diğer yandan, bu çabalarının ABD gibi doğrudan çıkar amaçlı olduğu iddia edilemese de, dolaylı yoldan yine AB ülkelerine hizmet edeceği aşikârdır. Önlenemeyen göçmen akınına, en köklü ve en somut çözüm bu gibi gözükmemektedir.

2.2. Göç Nedenleri

Göç kavramı, insanların çeşitli sebeplerle ve kalıcı ikamet maksadıyla kendi ülkelerinden başka ülkelere gitmelerini ifade etmektedir. Maslow'un hiyerarşisinde de görüldüğu gibi insanın en temel ihtiyacı yeme, içme ve barınma olduğu için, göçün temel nedeni olarak işsizlik gösterilebilir. Yaşanılan ülkede iş bulamama ya da hedef ülkede işin ve gelirin daha fazla olması insanların ülkelerini terk etmelerinin temel motivasyonunu oluşturmaktadır. Öte yandan sosyal, siyasi ve doğal nedenlerin payı da göz ardı edilemez. Sosyal nedenlere örnek olarak, yaşanılan ülkenin refah seviyesinin düşük olması gösterilebilir. İşsizlik sorunu olmasa da hatta yüksek gelir sahibi de olsa, insanların kültürel, sosyal, sağlık ve eğitime dair ihtiyaçlarını karşılayamaması onları göçe zorlayabilmektedir. Siyasi nedenlere örnek olarak savaşlar ve çatışmalar örnek gösterilebilir. Özellikle taraf olunmayan ya da kaybedilen savaşlar/çatışmalar nedeniyle göç edildiği bilinmektedir. Diğer taraftan yaşadığı ülkede siyasi veya dini baskı görenler de kendilerini daha rahat ifade edebilecekleri, inançlarını daha rahat yaşayabilecekleri ülkelere iltica etmektedirler. Göç nedenleri arasında en düşük orana ve en az sıklığa sebep olansa doğal nedenlerdir. Ülkede meydana gelen sel ya da deprem gibi afetler, insanların geçici bir süre için yer değiştirmesine neden olmaktadır. Yukarıda sayılan sebepler göz önünde bulundurulduğunda Afrikalıların neden göç ettiği anlaşılmaktadır. Dünyada en yüksek işsizlik oranına sahip kıta Afrika iken, en düşük oran Batı Avrupa ülkelerindedir. (CIA, The World Factbook, 2014).

Sosyal nedenler açısından bakıldığında, veriler üzerinden değerlendirme yapabilmek için insani gelişmişlik indeksi baz alınabilir. Buna göre Suudi Arabistan, Libya, Tunus, Cezayir ve Gabon haricinde diğer Afrika ülkelerin geri kalmış ülkeler olduğu görülmektedir. Öte yandan Norveç, İsveç, İrlanda gibi dünyanın en gelişmiş ülkelerinin Avrupa'da yer aldığı görülmektedir (BM Kalkınma Planı, 2013). Eğitim ve sağlık imkânları açısından da Avrupa ülkelerinin cazip olduğu ise su götürmez bir gerçektir. Öyle ki yakın zamanda tüm Uganda'da sadece üç cerrah bulunduğu haber olmuştur.

Siyasi nedenleri sayısal veriler üzerinden değerlendirmek için Heidelberg Uluslararası Çatışmaları Araştırma Enstitüsü (*Heidelberg Institute For International Conflict Research - HIIK*) verileri baz alınabilir. HIIK, dünya üzerindeki çatışmaları 1 ile 5 arasında artan şiddete göre derecelendirmektedir. Buna göre 4. ve 5. dereceler can kaybının yaşandığı çatışmalar olarak kabul edilmektedir. HIIK yayınladığı güncel interaktif haritaya göre Avrupa'nın hiçbir bölgesinde 4. ve 5. derece çatışma bulunmamaktadır. Fakat tüm dünyada meydana gelen bu şiddetteki çatışmaların üçte biri Afrika kıtasında cereyan etmektedir (HIIK, 2013).

Doğal afetler açısından değerlendirildiğinde Avrupa ülkelerinin, Afrika ülkelerinden daha şanslı olduğu söylenemez. Ne var ki yaşanan herhangi bir afete karşı alınan tedbirler ya da afet sonrası müdahale açısından Avrupa'nın daha ileri olduğu muhakkaktır. Tüm bu nedenler dikkate alındığında en temel güdü olan beslenme ve güvenlik içinde yaşama, eğitim ve sosyo-kültürel nedenler gibi kendini gerçekleştirilmeye yönelik güdülerden daha önde gelmekte bu da göçlerin öncelikli nedenini oluşturmaktadır.

2.3. AB Ülkeleri Açısından Göç

AB ülkeleri, hızlı endüstrileşmiş olmaları nedeniyle başlangıçta dışarıdan kendi isteğiyle göç almıştır. Buna örnek olarak gelişen sanayisinde çalışacak iş gücünü bulamayan Almanya'nın 1960'larda Türkiye'den işçi alması gösterilebilir. İlerleyen yıllarda ise iş gücü karşılanmış olsa da, bu sefer de Avrupa nüfusunun hızla yaşlanması sonucu oluşan iş gücü kaybını telafi etmek üzere göçmenlere ihtiyaç duyulmuştur. Böylece, doğrudan bir istekte bulunulmasa da pragmatik bir anlayışla hızla yaşanan Avrupa nüfusuna bir çözüm olarak görülen göçmen girişine göz yumulmuştur. Göçmen olgusunun soruna dönüşmesi ise, göçmen girişinin göçmen akınına dönmesi yanında, dışarıdan gelen ve doğurganlık oranı nispeten daha yüksek olan göçmenler sayesinde iş gücünün yeterli hale gelmesi gösterilebilir. Bu durum, kendisi işsiz kalan yerleşik vatandaşın, göçmenleri rakip olarak görmesi ve bunun engellemesi için yasa yapıcılara baskı yapmasına neden olmuştur. Günümüze gelindiğinde AB ülkelerinin büyük bir kesimi artık göç politikalarını değiştirmiş, özellikle de nitelsiz göçmenlere karşı kapılarını kapatmıştır.

Birlik ülkelerinin göçmenlere yaklaşımı bazı farklılıklar gösterse de temel bazı hususlarda benzer tavır takındıkları görülmektedir. Hix ve Noury'nin (2007: 185) çalışmasında görüleceği üzere sermaye sahipleri, azınlıklar (eski göçmenler/ mülteciler) ve eğitimliler göçmenlere karşı pozitif yaklaşmaktadırlar. Sermaye sahipleri, göçmenlerin daha düşük ücretlere razı olarak üretim maliyetlerini düşürmeleri nedeniyle olumlu karşılamaktadır. Azınlıklar, olaya empatik yaklaşırken, eğitilmiş kesimse göçmenleri kendilerine rakip görmedikleri ve yerleşik vatandaşın beğenmeyip geri çevirdiği pek çok işi özveriyle yaptığı için göçmenlere karşı olumlu tavır takınmaktadır.

Diğer taraftan, yabancı düşmanları ve eğitim seviyesi düşük kesim yeni gelenlere karşı önlemler alınması gerektiğini savunmaktadırlar. Yabancı düşmanlarının bu tavrı izah gerektirmezken, diğer kesim göçmenleri rakip ve işsizliklerinin sebebi olarak görmektedir. Asıl dikkat çekici olansa işin siyasi yönüdür. Çünkü durumun siyasi yönü, daha önce sayılan ekonomik yönüyle çelişki arz etmektedir. Öyle ki, göçmenleri onaylayan solcu partilerin tabanları toplumun alt ve orta tabakasını oluşturmaktadır. Öte yandan sermaye sahibi kesim sağcı ve liberalleri desteklemektedir. Fakat bu siyasi destek, onları ekonomik açıdan zarara sokmaktadır. Zira sağ partiler göçün engellenmesini savunmaktadır. 2. Dünya Savaşında askeri bir anlam içeren *Fortress of Europe* (Avrupa Kalesi) terimi, artık başta göçmenlerin girişini olmak üzere Avrupa Kıtasına ürün ve hizmetlerin de girmesini engelleyen bir anlam taşır hale gelmiştir (Baneth, 1993: 10).

Genel itibariyle Avrupalılar, siyaseten göçmenleri destekler gözüğe de işin ekonomik boyutu da göz önünde bulundurulduğunda farklı bir tutum geliştirmektedirler. Vaktiyle işlevini tamamlamış olan göçmenlerin artık yenilerinin hatta mevcutlarının dahi istenmediği bir Avrupa Birliği söz konusudur. Nitekim Türkiye'den bizzat kendisi göçmen talep eden Almanya dahi, açığı kapattıktan sonra gelenleri geri gönderme niyetindeydi.

3. AB'NİN GÖÇE KARŞI TAVRI ve TEDBİRLERİ

AB 2. Dünya Savaşı sonrası Marshall yardımlarıyla girdiği hızlı endüstrileşme sonrası mevcudundan daha fazla işgücüne ihtiyaç duymuştur. Bu durum genç nüfusa sahip “üçüncü dünya ülkelerinden” geçici işçi alma yoluna gitmesine neden olmuştur. Gelenlerin geri dönmemesi ve istihdamın doyma noktasına gelmesi gibi nedenler, göçü bir sorun haline dönüştürmüştür. Bu sorun karşısında AB ülkeleri 1980'li yıllara kadar münferit hareket ederken, 90'lı yıllarda entegrasyon sürecinin de hızlanmasıyla birlikte hareket ederek ortak politikalar geliştirme yoluna gitmiştir (Gençler, 2005: 190). Ortak vize sistemi için Schengen anlaşmasının devreye sokulması, Europol ve FORENTEX'in kurulması bu anlayışın meyveleridir. Güvenlik boyutundaki bu önlemler haricinde AB aşağıda belirtilen bazı başka önlemler de almıştır.

3.1. Afrika Ülkelerine Yapılan AB Mali Yardımı: Europeaid

Avrupa Komisyonu bünyesinde çalışan Avrupa Birliği Kalkınma ve İşbirliği Fonu Europeaid, tüm dünyada geri kalmış ülkelere genel itibariyle mali destek üzerine inşa edilmiş yardımlarda bulunmaktadır. Bu yardımlar, tarımsal kalkınmayı destekleme, enerji ve altyapı yatırımları, eğitim ve sağlığa destek konularında yoğunlaşmaktadır. Fonun amacı, AB'nin doğu ve güney komşularının kalkınmasını desteklemek olarak açıklanmıştır (EuropeAid, 2013). Doğü komşuları ile kastedilen, eski Sovyet ülkeleriye, güneyden kasıtsa Afrika ülkeleridir. Fonun misyonunun, bu ülkeler ve dünyanın geri kalmış diğer ülkelerinde demokrasinin yerleşmesi, insan haklarının güvence altında olması,

yoksulluğun azaltılması ve sürdürülebilir ekonominin sağlanması olarak tanımlanmıştır. Misyonunda tüm dünya ülkeleri yer alsa da, fonun öncelikli ve ağırlıklı yardımlarının Afrika ülkelerinde yoğunlaştığını görmek mümkündür. Bu durumun kanıtlanması için, fonun 2013 raporunun incelenmesi yeterlidir. Aşağıda yer alan Tablo 1 (EuropeAid, 2013) incelendiğinde, AB yardımlarının %52 ile en fazla Afrika ülkelerine yapıldığı görülmektedir. En fazla yardım alan ikinci bölge ise açık ara farkla Ortadoğu'dur. Asya-Pasifik ülkeleri ise %15 ile en sonda yer almaktadırlar. En az yardımı alan ülkelerse, Latin Amerika ülkeleri olmuştur. Bu durumun Afrika ülkelerinin, diğer bölgelerden daha geri kalmış olmasıyla açıklanması mümkün değildir. Afrika ülkelerinden çok daha az yardım alan bazı Latin Amerika ve Asya-Pasifik ülkelerinin insani gelişmişlik indeksinde aynı sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1. AB Kalkınma Fonu 2013 Dağılımı

Bölge/ ülke	Miktar	%
Afrika	681	%52
Sudan & Çad	207	
Afrika merkez	92	
Afrika Boynuzu	162	
Güney Afrika, Hint Okyanusu	32	
Batı Afrika	188	
Ortadoğu, Akdeniz	265	%20
Ortadoğu	255	
Akdeniz	10	
Asya, Pasifik	198	%15
Merkez ve Güney Batı Asya	110	
Merkez Güney Asya	32	
Güneydoğu Asya ve pasifik	56	
Latin Amerika, Karayipler	68	%5
Latin Amerika	30	
Karayipler	38	
Tüm dünyadaki afetler	19	% 1
AB dışındaki sivil savunma	6	% 1
Dünya geneli yardım ve destek	86	%6
TOPLAM	1323	%100

Bu ülkelerin, gelişmişlik durumu, Afrika'dan çok daha geri olmasa dahi, fonun dağılımını bu kadar orantısız etkilemesi de imkânsızdır. Fakat AB ülkelerinin tüm dünyadan aldığı göç oranı ile bu durumun açıklanması mümkündür. Dünya Bankası verilerine göre AB'ye göç eden göçmenlerin %59'unu Afrikalılar oluşturmaktadır (BBC, 2013).

2013 raporu incelendiğinde, Burkina Faso'ya güneş enerjisi santrali kurulduğu, Güney Sudan'da bebek ölümlerinin azaltılması için ebelik eğitimi verildiği, Togo'ya içme suyu sondajlarının yapıldığı görülmektedir. Bundan başka Afrika'nın en az gelişmiş bölgesi olan Sahra-altı ülkelere bilimsel gelişmeye katkı amacıyla hızlı internet bağlantısı kurulduğu, Gana'da adli tıp laboratuvarı kurulduğu, Kongo'ya HIV ve AIDS ile mücadeleye karşı destek sağlandığı, Somali'de küçükbaş hayvancılığın desteklendiği görülmektedir. Rapordan anlaşılan o ki, günü kurtarmaya yönelik yapılan yardımlar AB'nin göçmen sorunun çözmekte yetersiz kalmıştır. Yardım kuruluşları tarafından dağıtılan/ atılan erzak ve sağlık kutuları, dönem dönem bölgeye uğrayan doktorlarla kalıcı bir çözümün elde edilemeyeceği anlaşılmıştır. Oysaki AB'nin günümüzdeki politikasının daha uzun vadeli ve sürdürülebilir olduğu görülmektedir. Yukarıda sayılan yardımlarda görüldüğü gibi, ebe yollamaktansa, o ülkede ebe yetiştirme yoluna gidilmiştir. Ya da bilimsel gelişme ihraç edilmektense, kurulan yüksek hızlı internet bağlantılı araştırma merkezleriyle bunu Afrika ülkelerinin kendisinin yapması amaçlanmıştır. Diğer yandan yeni tarımsal yöntemlerin gösterilmesi ve hayvancılığın desteklenmesi yoluyla, gıda yardımı yapmak yerine, bu ülkelerin kendi kendilerine yeter hale gelmesi amaçlanmıştır. Öyle ki Avrupa'ya göç eden yüksek nitelikli göçmenlerin dahi geri gönderilecekler listesinde öncelikli hale geldiği görülmektedir (Hansen ve Jonsson, 2011: 265). Bilimsel açıdan kendini yeterli gören AB, beyin göçünü dahi istememektedir. Çünkü bu durum, göç konusundaki kısır döngünün devam etmesine neden olmaktadır.

3.1. AB Göçmen Politikasında Realizmin Ağırlığı

AB göçü önlemek için bazı kurumları vasıtasıyla ortak hareket etmektedir. Bunlardan FRONTEX, AB ülkelerinin diğer ülkelerle olan sınırlarını denetleyen kurumdur. Kurum dahilinde bulunan EUROSUR, radarlar, güvenlik kameraları ve insansız hava araçları kullanarak elde ettiği bilgileri diğer üye ülkelerle paylaşarak sınır koruma görevi üstlenmektedir (FRONTEX, 2015). Beyin göçünü dahi istemez hale gelen AB, göçün engellenmesi için farklı yollar da izlemektedir. Bu yöntemlerden en kalıcı ve insancıl olanı, yukarıda bahsedilen AB fonudur. Fonun misyonunda vurgulanan demokrasi ve insan hakları vurgusu her ne kadar idealist bir yaklaşım sunsa da, özünde realizmi barındırmaktadır. Buna sebep, tüm bu yardımların asıl amacının, özellikle Afrika ülkelerinden yapılan göçün engellenmesi ve AB ülkelerindeki refahın korunmasıdır. Diğer yandan bu yardımlar idealist bir yaklaşımla yapılıyor olsa, tüm dünya ülkeleri için adaletli bir dağılım izlenirdi. Bu ülkelere kastedilen, dünya üzerinde demokrasi ve ekonomi açısından geri kalmış tüm ülkelerdir.

Afrika ülkelerine yardım sırasında takınılan idealist yaklaşım, göçmenler konusunda realist bir anlayışa dönüşmektedir (Lavenex, 2001: 36). Örneğin AB, Afrika ülkelerinin göçmenler konusunda kendisiyle işbirliği yapma yükümlülüğü olduğunu savunmaktadır. Bu yükümlülükler göçmenlerin geri iadesini, sınırların etkin kontrolünü ve en önemlisi küresel ekonomiye entegrasyonunu içermektedir (Refworld, 2013). Görüldüğü üzere AB, göçmen sorununun birinci derece sorumlusunun Afrika ülkeleri olduğuna inanmaktadır. Bu geri kalmış ülkelerin, refah seviyesinin yükselmesi en başta AB'yi sevindirecektir. Bölge ülkelerinin küresel ekonomiye entegrasyonu, Afrika'yı Afrikalılar için yaşanabilir bir yer haline getirirken, aynı zamanda AB ülkeleri için de pazar haline getirmiş olacaktır.

AB'nin başlangıçta göçmen politikasında yer alan “dönüşümlü iltica” (circular migration) kavramıysa, aslında AB'nin çıkar amaçlı hareket ettiğinin en büyük delilidir. Bu politikaya göre AB, o anda ihtiyaç duyduğu iş kollarında göçmen alacak, o iş kolunda işçiye ihtiyaç kalmadığındaysa gelen göçmenler ülkelere geri gönderilecektir (Hansena ve Jonssona, 2011: 267). Böylelikle hem ihtiyacı olan iş gücünü karşılayacak hem de bazı iş kolları iş gücüne ihtiyaç hissetmediğinde ortada gezen işsiz göçmen sorunundan kurtulmuş olacaktır. Mevsimlik işçi mantığı taşıyan bu sistemde aile bütünlüğüne ya da kişinin insani haklarına saygı gösterilmediği açıkça görülmektedir. Bundan başka, Avusturya'da 18 yaşında evlenen gençlerin vize işlemlerine 20 yaşını doldurmadan başlanmaması, Almanya'nın ise göçmenlere Almanca öğrenmeyi şart koşması gibi bazı uygulamalar da tepki çekmektedir (Aksoy, 2011: 45).

Bir diğer açıdan, münferit olarak AB ülkeleri ele alındığıdaysa, bu realist yaklaşımın daha belirgin ortaya çıktığı görülmektedir. Genel itibariyle irdelenecek olunursa, Fransa ve Almanya gibi siyasi ağırlığını kullanan ülkelerin göçmen sorununu kendi imkânlarıyla çözmeye çalıştığı, Danimarka ve Lüksemburg gibi ülkelerinse ortak mekanizmaları kullanmayı tercih ettiği görülmektedir (Dorussen vd., 2009: 793). Bunun sebebi, ilk sayılan ülkeler ortak mekanizmaların karar almada ve uygulamadaki yavaşlığı nedeniyle sahip oldukları güçleri sayesinde sorunu daha pratik bir şekilde çözmeyi tercih etmektedirler. Öte yandan ikincileri ülkeler böylesine büyük bir sorunla ancak AB kurumları vasıtasıyla baş edebilmektedirler. Dikkati çeken bir diğer husus ise birinci ve ikinci ülkeler arasındaki AB Fonundaki yardım oranlarıdır. Fona en fazla katkıyı Lüksemburg yaparken, onu İsveç, Danimarka ve Hollanda izlemektedir. En düşük yardımı ise sırasıyla İtalya, Yunanistan ve İspanya yapmaktadır. Almanya ve Fransa ise ortalamanın altında bir destek vermektedir (EuropeAid, 2013). Bu durum AB'nin en yüksek refah düzeyine sahip ülkelerinin, göçmen sorununu daha büyük bir tehdit olarak algılamasıyla açıklanabilir. Diğer yandan, çok düşük nüfusa sahip olmaları ve daha az iş olanağı nedeniyle işsizliği telafi oranları da daha düşük olmaktadır. Yaygın sosyal devlet anlayışına sahip bu ülkeler işsizlik, evsizlik, hastalık gibi göçmenlerin getirebileceği sorunlar, bu ülkelerde daha ağır bir yüke neden olmaktadır. Büyük ülkelerse göçmen istememekle beraber, ucuz iş gücüne duydukları ihtiyaç nedeniyle nispeten daha esnek bir tavır takınmaktadırlar. Bu

durum, bu ülkelerin göçmenlere kucak açtığı anlamına da gelmez. Nitekim Kuzey Afrika lkeleri üzerinden Avrupa'ya geçmeye çalışan göçmenler, kıtaya ilk ayak basma noktası olarak İspanya'yı tercih etmektedirler. Bu durum diğer gzerghlar olan Yunanistan ve İtalya'nın göçmenlere karşı çok sert tedbirler almasından kaynaklanmaktadır (Dedeoğlu, 2013). Yunan sahil güvenliğinin yakaladığı göçmen botlarını yeniden açık denize terk ettiği iddiaları (Milliyet, 2015) ise yasadışı göçmenler konusunda ne kadar ciddi olduklarını göstermektedir. Yunanistan ve İtalya'nın bu tavrı nedeniyle, çok daha uzak olmasına rağmen göçmenlerin İspanya gzerghını kullandıkları anlaşılmaktadır.

AB lkeleri, her ne kadar Afrika kıtasına insani bir anlayışla yardım yapıyor gözükse de iş, sınırları korumaya geldiğinde çok daha güvenlikçi tedbirler aldığı görülmektedir. Son yirmi yılda Avrupa'ya geçmeye çalışan göçmenlerin 20.000'i boğularak Akdeniz'de hayatını kaybetmiştir (Guardian, 2013). Diğer yandan 2011 yılı itibariyle başlayan Arap Baharı, bölgede kendini güvende hissetmeyen kişilerin ülkelerini terk ederek Avrupa'ya yönelmelerine sebep olmuştur. FRONTEX'in verileri durumu teyit eder niteliktedir. Öyle ki 2011'de 140.980 olan yasa dışı sınır aşan sayısı, 2014 yılı itibariyle 283.532'e yükselmiştir (FRONTEX, 2011, 2015). Bu hareketlilik insan kaybını da artırmıştır. Sadece Arap Baharının ilk yılında 1500 kayıp yaşanmış (Guardian, 2012) ve o zamana kadar ki rekor seviyeye ulaşmıştır. UNHCR'ye göre ise 2014 yılında Akdeniz'de hayatını kaybedenlerin sayısı 3000'in üzerindedir (Independent, 2014).

2011'in Mart ayında ise Akdeniz'de çok daha büyük bir trajedi yaşanmıştır. Libya'dan 72 Afrikalı gçmeniyle açılan gemi, hedeflediği İtalya'nın Lampedusa adasına varamamış, yakıtı bitince açık denizde dalgalar arasında kalmıştır. Olayın dramatik boyutu, bundan sonra gelişmiştir. Kaptanın tüm yardım çağrılarını karşılıksız kalmış, yanlarından geçen NATO'ya ait uçak gemisi dahi –göçmenlerin iddiasına göre- uçakla üzerlerinde sorti yapmış, fakat yardım eli uzatmamıştır. Denizcilik hukukuna göre kim olursa olsun, yardım çağrısına cevap verilmesi gerektiği kuralı ihlal edilmiştir. 16 gün boyunca açık denizde sürüklenen gemiye sadece bir İtalyan helikopterinden erzak atılmıştır. Gemi, yeniden Libya topraklarına sürüklendiğinde sadece 11 kişi sağ kalmış, bunların da biri Kaddafi güçlerince alıkunduğu hapiste can vermiştir. Tüm bu yaşananlar duyulduktan sonra NATO, kendisine böyle bir yardım çağrısı gelmediğini açıklamış, gemiye yardım atan helikopteri ise halen hiçbir ülke sahiplenmemiştir (Guardian, 2011). Lampedusa adası, yakın zamanda yeniden gündeme gelmiştir. Bu sefer, yakalanan göçmenlerin hastalık taşıyabileceği gerekçesiyle Aralık ayı soğuğunda tazyikli suyla yıkanıdığına dair gizli çekim görüntüleri RAI 2 kanalında yayınlanmış ve büyük yankı uyandırmıştır (Hürriyet, 2013).

3.2. Gin Suç Oranlarındaki Artışla İlişkilendirilmesi

AB lkeleri yukarıda bahsedilen nedenlerden başka, göçmenlerin i güvenliklerini tehdit ettiğini ileri sürmektedir. Göçmenlik için tanımlanan

“köken ülkesine dönemeyen veya zulüm korkusu ile dönmek istemeyenler” ifadesi, görüleceği üzere ülkesinden kovulanları ya da işlediği ağır bir suç nedeniyle ülkesinden kaçanları kapsamamaktadır (Hatton vd., 2004: 19). AB’nin iddiasına göre, daha iyi bir hayat yaşamak için Avrupa’ya yönelenlerden başka, buldukları ülkede işledikleri suçlar nedeniyle hukuktan kaçanlar da bulunmaktadır. Bunlardan başka, siyasi sığınmacı olarak gelenlerin içindeyse terör örgütü mensupları bulunmaktadır. Özellikle 11 Eylül sonrası ayyuka çıkan İslamofobi, Müslüman göçmenleri daha büyük tehdit görme algısına neden olmuştur.

Suç ve göçmen ilişkisine AB ülkeleri içinde farklı kesimlerin farklı yaklaşımları olduğu görülmektedir. AB parlamentosunda yer alan muhafazakâr ve milliyetçi partiler, birlik içinde işlenen suçların çoğuna göçmenlerin neden olduğunu iddia etmektedirler. Özellikle saldırı ve tecavüz suçlarının daha az medeni olduğunu iddia ettikleri yabancıların işlediğini ileri sürmektedirler. Diğer yandan, liberal kesimi oluşturan sosyal demokratlar ve İşçi Partisi gibi gruplara göçmenlerin işlediği suçların, toplam suça çok büyük bir katkısı olmadığı yönündedir. Hatta İşçi Partili bir vekilin iddiasına göre adam yaralama suçunu içki alıp sarhoş olabilecek ekonomik durumu olan yerliler işlerken, yabancılar yoksulluğa bağlı olarak hırsızlık gibi suçlara yönelmektedirler. Bahsedilen iddialar yerine somut verilerden durumun analizini yapmak daha doğru olacaktır. Aşağıda Avrupa’nın istatistik kurumu olan Eurostat’ın verileri, işin aslının anlaşılmasına katkı sağlayacak niteliktedir.

Tablo 2.

Göçmen-Suç İlişkisi (Zanella, 2009)

Köken	Yeni göçmen oranı	Yeni suçlara katkıları
Avrupa	% 41,8	% 29,2
Amerika	% 33,8	% -1,4
Afrika	% 18,5	% 69,3
Asya	% 5,8	% 6,5

Tablo incelendiğinde AB ülkelerinin en fazla göçmeni yine Avrupa ülkelerinden aldığı görülmektedir. Buna hem AB üyesi olan hem de olmayan ülkeler dâhildir. Ne var ki bu grup içindeki ağırlıklı suç oranı Polonya, Romanya ve Litvanya gibi eski Doğu Bloğu ülkelerine aittir. Bulgaristan ise alınan önlemlerden sonra listede ilk sıradaki yerini sayılan ülkelere bırakmıştır (Giannangeli, 2013). Bu grubun toplam suça katkısı % 29,2 ile en yüksek ikinci düzeydedir. Diğer yandan % 18,5 nüfus oranına rağmen suça en fazla katkı verenlerse Afrikalı göçmenler olmuştur. Asya kıtasından gelen göçmenlerin büyük bir bölümünün amacı çalışmak ve okumak olduğu için, suç oranı diğer

kıta göçmenlerine göre çok daha azdır. Amerika kıtasında gelenlerse genellikle eğitim ve nitelikli iş gücü için geldiklerinden, suç katılım oranları Asyalılarınkinden dahi düşüktür. Bu oranlarda, hata payının oluşmasına en çok önyargı ve ayrımcılık neden olmaktadır. Polisin siyahî ya da sarıklı gördüklerini daha yakın takibe alması, yerli halkın şüpheli gördüğü yabancıları ihbara öncelik vermesi, dil bilmeme ve sistemi tanımama nedeniyle yaşanan mağduriyetler ve haksız ithamlar bu oranların Afrikalılar aleyhine sapsmasına neden olmaktadır.

Afrikalı göçmenlerin yaşamış olduğu ötekileştirme, onların toplumdan soyutlanmasına, dolayısıyla Avrupa toplumuna entegrasyonda geç kalmasına neden olmaktadır. Renkleri, dinleri ya da kültürel farklılıkları nedeniyle dışlanmış olmaları, onları gettolar oluşturmaya itmekte, yoğun bir iş hayatı içinde mücadele veren ebeveyn denetiminden yoksun bir hayat süren nesiller ortaya çıkmaktadır. İyi bir eğitim alma imkânı da bulamayan bu nesiller, cehaletin ve onların bu durumuna istismara hazır kesimlerin de katkısıyla topluma düşman hale gelmektedirler. Gettoların suç oranının yüksek olmasında, göçmen çocukların eğitimsizlik nedeniyle suça çekimlerinden başka, bir Avrupalı gibi refah içinde yaşamayı sağlayabilecek zenginliğe giden kısa yolun da suç işlemekten geçtiğine dair inanç da etkili olmaktadır.

Göçmen-suç ilişkisinde dikkat çeken bir diğer husus ise yeni nesil göçmenlerin, kendilerinden önceki nesle göre daha düşük suç oranlarına sahip olmalarıdır (Hiatt, 2007: 7). Bunun en temel nedeni entegrasyondur. Yeni sistem içinde büyüyüp eğitim almış nesiller, sistemle çatışmak yerine sisteme dâhil olmada daha başarılı olmaktadır.

4. SONUÇ

Vaktiyle zorla yurtlarından koparılarak köle olarak çalıştırılan Afrikalıların, ilerleyen yıllarda rica ile çağrılarak iş gücü açığı kapatmaları istenmiştir. Yakın zamanda bu ihtiyaç azalmış fakat ucuz iş gücü sebebiyle, sermaye sahiplerinin iktidarlara el altından yaptıkları baskıyla göçmenlerin gelmelerine göz yumulması sağlanmıştır. Bugün AB yeni göçmenlere kapılarını kapattığı gibi öncekilerden dahi kurtulmanın yollarını aramaktadır. Sadece bu tavrı dahi AB'nin dünyaya benmerkezci baktığı delilidir. Kurmuş olduğu insani yardım örgütleri ve fonlarla Afrika'ya yardım konusunda idealist bir anlayış takınan AB, gelen göçmenlere karşı aldığı sert önlemlerle realist bir yaklaşım sergilemektedir. Değişik nedenlerle ülkelerini refah seviyesi daha yüksek ülkeler için terk eden insanlar, buradaki halkın olumsuz tavrı ile karşılaşmıştır. Demokratik yönetimlere sahip AB ülkelerinde, halkın tavrının göz ardı edilmesi düşünülemez. Halkın ve sermaye sahiplerinin bir kısmı göçmenlere karşı olmasa da, çoğunluğun tavrı belirleyici olmaktadır.

Birliğin şimdiye kadar göçmen girişine aldığı tüm önlemler yetersiz kalmış, bu da yeni yöntemlerin denenmesine neden olmuştur. Bu yeni yöntem, AB'nin en çok göç aldığı ülkelere günöbirlik yardımları kalıcı yardımlara çevirmesi olmuştur. Bir diğer ifadeyle, balık vermektense balık tutmayı öğretme

yoluna gitmiştir. Eğitim, tarım ve sağlığa yapılan yardımların yanında bölgede demokrasinin yaygınlaşması sağlanarak, Afrika'nın yaşanılır bir yer haline gelmesi amaçlanmaktadır. Birliğin bu yeni politikası, soruna uzun vadeli, kalıcı bir çözüm getirme amacı taşımaktadır. Bu yeni politik yaklaşım, AB'nin göçmen sorununa kesin çözüm olmayacaksa da, Kara Kıtaya yapılan yardımlar nihayetinde bundan fayda sağlayacağı aşikârdır.

KAYNAKLAR

- Ağaoğulları, M.A., L. Köker (2009). *Kral-Devlet ya da Ölümlü Tanrı*, (4. Baskı) Ankara: İmge Kitabevi.
- Aksoy, M. (2011). Avusturya ve Türkiye-AB İlişkileri. *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Sayı: 22.
- Ateş, D. (2009). "Küresel Şehirde Güvenlik Sorunu", *ODTÜ Gelişme Dergisi*, Sayı: 36, ss. 1- 23.
- Baneth, J. (1993). *Fortress Europe and Other Myths about Trade*, Washington DC: World Bank.
- Dedeoğlu, B. (11 Ekim 2013). AB'nin Göçmenler Sorunu. *Star Gazetesi*, s.18.
- Dedeoğlu, B. (2003). *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*, İstanbul: Derin Yayınları.
- Dorussen, Han, E. J. Kirchner, J. Sperling (2009). Sharing the Burden of Collective Security in the European Union. *International Organization*, Cilt: 63, Sayı: 4, ss. 789- 810.
- Gençler, A. (2005). Avrupa Birliğinin Göç Politikası. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı 49, ss. 173-197.
- Griffiths, M., S. C. Roach, S. M. Salamon (2011). *Uluslararası İlişkilerde Temel Düşünürler ve Teoriler*, (2. Baskı), Ankara: Nobel Yayınları.
- Hansen, P., S. Jonsson (2011). Demographic Colonialism: EU–African Migration Management and the Legacy of Eurafrika. *Globalizations*, Cilt: 8, Sayı: 3, ss. 261- 276.
- Hatton, T. J., W. F. Richter, R. Faini (2004). Seeking Asylum in Europe. *Economic Policy*, Cilt: 19, Sayı: 38, ss. 5- 62.
- Hix, S., A. Noury (2007). Politics, Not Economic Interests: Determinants of Migration Policies in the European Union. *International Migration Review*, Cilt: 41, Sayı: 1, ss. 182- 205.
- http://hiik.de/exhibit_09/ (13.06.2014).
- http://ec.europa.eu/europeaid/who/about/documents/devco-mission_statement_en.pdf (15.04.2014).

- <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/25395474.asp> (12.06.2014).
- <https://www.cia.gov/library/publications/the-worldfactbook/rankorder/2129rank.html> (09.06.2014).
- <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/6228236.stm> (20.05.2014).
- http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/documents/annualreports/europeaid_annual_report_2013_full_en.pdf.pdf (08.05.2014).
- <http://www.express.co.uk/news/uk/378232/Immigrant-crime-soars-with-foreign-prisoners-rising> (10.12.14).
- <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/03/mediterranean-migrant-deaths-avoidable-loss> (03.07.2014).
- <http://www.theguardian.com/world/2011/may/08/nato-ship-libyan-migrants> (16.04.2014).
- <http://www.theguardian.com/global-development/poverty-matters/2012/aug/16/europe-arab-spring-double-refugees> (22.07.2015).
- <http://www.law.berkeley.edu/php-programs/jsp/fileDL.php?fID=255> (15.06.2014).
- <http://www.refworld.org/docid/47fdfb010.html> (16.04.2014)
- <http://hdr.undp.org/en/data/map/> (15.04.2014)
- <http://www.milliyet.com.tr/yunan-askeri-gocmenleri-olume-mi-terk-izmir-yerelhaber-886603/> (20.07.2015).
- <http://frontex.europa.eu/about-frontex/mission-and-tasks/> (20.07.2015).
- http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Fran_Q4_2011.pdf (22.07.2015).
- <http://www.independent.com.mt/articles/2014-10-11/local-news/More-than-3-000-asylum-seekers-died-in-Mediterranean-tragedies-this-year-UHCHR-says-6736123474> (22.07.2015).
- Machiavelli, N. (2004). *Prens*, İstanbul: Bordo-Siyah Yayınları.
- Morgenthau, H. J. (1954). *Politics Among Nations*, (2. Baskı), New York: Knopf.
- Sandra, L. (2001). Migration and The EU's New Eastern Border: Between Realism and Liberalism. *Journal of European Public Policy*, Cilt: 8, Sayı: 1, ss. 24- 42.
- Wallerstein, I. (2010). *Avrupa Evrenselciliği*, İstanbul: BGST Yayınları.
- Zanella, G. (2009). Efectos Económicos de la Inmigración en España. Michele Boldrin, (Ed), *Fundacion De Estudios De Economia Aplicada* içinde (ss. 302-310). Madrid: FEDEA & Marcial Pons.

YAYLAR, Y.